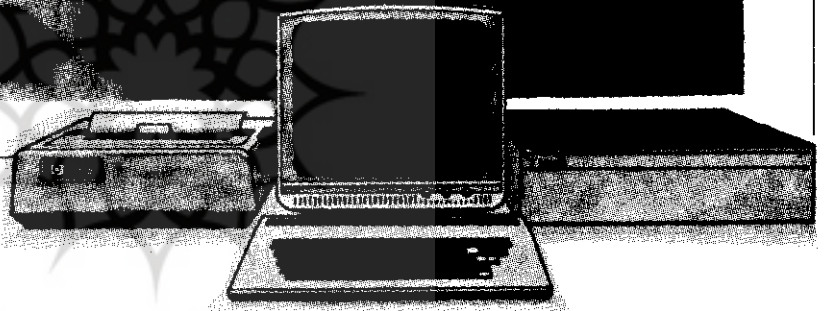

سوء استفاده از کامپیوتر

هر دو و یا در برخورد با «داده» بخصوصی بروز پیدا می کنند.

بنظر میرسد که این نوع مشکلات و مسائل رو به فزونی و برای سازمانها بسیار مهم است که از طریق پرسنل و دستورالعملها از تخریب در مراکز اطلاعاتی بعنوان منبع حیاتی و استراتژیک موسسه ممانعت بعمل آورند.

در شماره اخیر مجله «حسابداری» خبر درج گردیده بود که در اداره پلیس نیز بخش ویژه ای برای مبارزه و مقابله با تخریبهای کامپیوتری بوجود آمده است. بجز این بخش ویژه تعدادی از کارآگاهان نیز با جرائم کامپیوتری برخورد می نمایند. معالوف سوءاستفاده و اعمال غیر قانونی متعددی وجود دارد که پلیس به جلوگیری از آنها قادر نیست، اگر چه پلیس نتوانسته است شیادان را بدام اندازد، اما امیدوار است که از تخریب اطلاعاتی جلوگیری بعمل آورد.

خرابکاری و تخریب در سیستمهای کامپیوتری بروشهای مختلف و گوناگون انجام میپذیرد، شاید سادهترین نوع آن از طریق کارمندان ناراضی صورت پذیرد، زیرا با اطلاعاتی که دارند، میتوانند توسط «کلمه رمز» مخصوص بخود ویروس بیمار را وارد سیستم نمایند.

راه پیشگیری از این مسئله قفل کردن دستگاه نسبت به «کلمه رمز» کارمندان سابق و ناراضی

سال هفتم شماره سوم و چهارم

اطلاعاتی برای مرکز کامپیوتر یک واحد استفاده کننده ارسال میدارند. هنگامیکه ویروس از طریق دیسکت مذکور وارد کامپیوتر گردید، دستگاه غیر قابل استفاده و روی صفحه ترمینال (پایانه) این پیام مشاهده میگردد:

«اگر میخواهید کامپیوتر مجدداً قابل استفاده گردد مبلغ ۲۳۵ پوند به این آدرس در پاناما ارسال نمائید» در مقاله قبلی از همین سری راجع به خطرهای احتمالی ناشی از استفاده دیسکتهای ناشناخته و غیرمجاز که کنترل نگردیده است، هشدارهای لازم داده شد.

شیادان تنها هنگامی میتوانند مرتکب اعمال مخرب شوند که احتیاطات و پیشگیریهای ساده و اولیه صورت نپذیرد. کلیه برنامهها و اطلاعات حاوی یک دیسکت، ابتدا میباید توسط یک کامپیوتر جداگانه و مخصوص از نظر ویروس مورد بررسی و مطالعه قرار بگیرد. البته باید توجه داشت که کنترل فوق ساده نیست. بعضی از ویروسها در کنترل و بازدید اولیه خود را نشان نمی دهند و به اصطلاح نهان و در حالت کمون میباشند و فقط در تاریخی مشخص یا در تعدادی از شمارهها، استفاده نمودن از آن و یا ترکیب

ترجمه: کامران مظاهری

در مقاله «مکالمات کامپیوتری» ماه دسامبر مطالبی تحت عنوان سوءاستفاده از کامپیوتر توسط ویروسهای کامپیوتری و دیسکتهای قرمز بچاپ رسیده بود. همچنین مجله تایمز در تاریخ ۱۷ دسامبر نیز مقالهای تحت عنوان «کلاهبرداری جهانی» از طریق همین روشها منتشر کرده است. معمولاً شیادان کامپیوتر یک دیسکت قرمز را که حاوی اطلاعات غلط و ویروس است، از طریق پست، تحت عنوانی کمکهای

است از این طریق میتوان احتمال ورود ویروس مریض را به حداقل رساند. البته نمی‌توان گفت کلیه کارمندان سابق یک سازمان ممکن است دست به چنین اعمال بزنند، ولی با تغییر «کلمه رمز» این اطمینان را میتوان بوجود آورد که حتی کارمندان سابق نیز نتوانند «کلمه رمز» را به پرسنل جدیداً استخدام انتقال دهند.

برای کلاهبرداری و شیادی به وسیله‌ای جهت بهره‌گیری از اطلاعات، پول و اموال با ارزش یک سازمان نیاز است، اما تخریب اطلاعات کامپیوتر شنیده و یا دیده نمی‌شود تا هنگامیکه بروز نماید.

مثلاً یک مورد خرابکاری ممکن است در ژانویه ۱۹۹۰ طراحی و وارد سیستم بشود و در دسامبر ۱۹۹۰ یا ۱۹۹۱ عمل نماید. در این مدت، عامل خرابکاری ممکن است در سازمان وجود داشته باشد و مطلقاً مورد سوءظن واقع نگردد. حال با این وصف، چگونه میتوان از تخریب جلوگیری نمود؟ من معتقدم که از خرابکاری نمی‌توان جلوگیری کرد، ولی میتوان در مقابل آن از سیستم حفاظت کرد و باید آنقدر هشیار بود که به پایگاه اطلاعاتی ضربهای وارد نگردد.

روشهای حفاظتی بطور اجمالی بشرح ذیل است:

۱- کنترل دسترسی: دسترسی محدود کارکنان به سیستم و روش دسترسی نیز باید هرچند وقت یکبار تغییر کند.

تا پرسنلی که با این تغییرات آشنائی دارند، قادر به وارد نمودن و اخذ اطلاعات از کامپیوتر باشند:

۲- سیستم مکانیزه: روش دسترسی به کامپیوتر می‌تواند مکانیزه گردد. به این طریق که طی یک برنامه کنترلی توسط دستگاه «کلمه رمز» پرسنل را کنترل کرد و سپس اجازه وارد نمودن اطلاعات توسط کارمند داده شود.

۳- سیستم ایمنی: کسب سیستم امنیتی کامپیوتر معمولاً هرچند وقت یکبار باید تغییر کند که این موضوع شامل سیستم دسترسی نیز میباشد.

۴- کنترل مجاز بودن: فقط پرسنلی که از قبل تعیین گردیدند و مجازند باید دسترسی به دستگاه را داشته باشند و صرفاً اشخاص مخصوص «داده‌ها» را وارد سیستم نمایند.

۵- کنترل برنامه‌ها: برنامه‌های جدید فقط باید از طریق گروه ویژه‌ای نوشته شود و توسط

یک کامپیوتر ایزوله مورد کنترل و بررسی قرار گیرد و سپس وارد سیستم گردد، تخطی از این موضوع باید تحت پیگرد و موجب اخراج فوری پرسنل خاطی شود.

۶- سیستم ایمنی ترمینالها: ترمینالهای کامپیوتر باید دارای سیستم هشدار دهنده باشد تا شخصی غیرمجاز نتواند اطلاعات را وارد سیستم و ضمناً شخص خاطی را نیز مشخص کند.

۷- سیستم امنیتی شبکه: تنبیه پرسنل خاطی باید به کل شبکه سازمان تسری پیدا نماید، مثلاً شخص خاطی درهرسمتی که باشد باید بیدرتنگ اخراج گردد.

۸- کنترل برنامه‌های شخصی: اگر برنامه‌های مکانیزه یک سازمان توسط پرسنل درخانه توسط کامپیوترهای خانگی تهیه میگردد باید قبلاً از نظر ویروس کنترل و سپس وارد سیستم گردد.

۹- کنترل و رسیدگی: یک واحد مستقل در مرکز کامپیوتر جهت رسیدگی و کنترل اطلاعات و برنامه‌های ورودی کامپیوتر ایجاد گردد، ضمناً کپی نمودن هرگونه دیسک باید ممنوع اعلام گردد و کپی‌برداری فقط از طریق این واحد مستقل انجام پذیرد.

۱۰- نگهداری برنامه‌ها: از کلیه اطلاعات و برنامه‌ها باید بطور متناوب یک نسخه اضافی کپی و در یک محل امن و مطمئن نگهداری شود تا هنگام خرابکاری و ایجاد اختلال در سیستم بتوان از آن استفاده کرد.

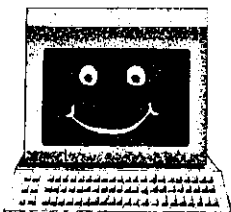
ممکن است تصور شود که انجام شدن اقدامات و پیشگیری‌هایی که توضیح داده شد، بسیار زیاد و استفاده از کامپیوتر را دچار معضل نماید، اما این پیشنهادها جهت جلوگیری از خرابکاری در اطلاعات است و نبودن این‌گونه اقدامات باعث افزایش موردهای تخریب خواهد گردید.

نکته‌ای که باید به آن اشاره کرد اینست که آیا این همه تدابیر برای حفاظت درمقابل شخص خرابکار لازم است؟ شاید اگر گفته شود، آری مضحک بنظر برسد، اما باید درنظر داشت اگر اقدامی مخرب صورت پذیرد، چه میزان اطلاعات، برنامه و منابع مالی هدر خواهد رفت و فقط از طریق کنترل‌های فوق است که میتوان از اتلاف وقت و هزینه‌های سرسام‌آور جلوگیری کرد.

امروزه مرکز کامپیوتر یک سازمان پاشنه

آشیل آن بوده و ازطرف دیگر این پاشنه یک واحد حیاتی و ضروری برای سازمانهای مدرن است. با این وصف تصور نمائید چه میزان هزینه برای پاک نمودن سیستم نرم‌افزار تخریب شده و ایجاد سیستم نرم‌افزار جدید باید صرف نمود تا مجدداً سازمان بتواند به انجام دادن خدمات لازم خود قادر باشد. در شرایط فعلی اقدامات مخرب یک تهدید مؤثر بشمارمی‌رود و سازمانها نباید این تهدیدات را نادیده بگیرند و در کنترل‌های داخلی خود آنرا مدنظر قراردهند.

حتماً این مثال انگلیسی را شنیده‌اید که میگوید: بعد از آنکه اسب را در اصطبل خوب بستید حتماً درب را نیز محکم ببندید، اما تازه این امر صددرصد باعث نخواهد شد که اصطبل خراب نشود و بعبارتی دیگر، هیچگونه اقدام مخربی صورت نگیرد. ■

دنباله میرگرد

اسمی‌اش هم طوری است که با آن نمی‌شود حتی هزینه نصف یک کارخانه سیمان را تأمین کرد. قیمت روز این سهم که مثلاً دو برابر قیمت اسمی است، طبیعاً براساس بازده تعیین شده و ثابت مانده است. از آنطرف اگر دولت یا فروشنده سهام دولتی، قیمت جایگزینی را در نظر داشته باشد، باید هر سهم را حداقل ۱/۰۰۰ تومان بفروشد، پس طبیعی است که عرضه به اندازه کافی انجام نمیشود. و این اتفاقی است که دارد می‌افتد. دولت می‌گوید عرضه کن، سازمان صنایع ملی، بانک صنعت و معدن هم می‌بیند اگر با این قیمت‌ها عرضه کند هیچ کارخانهای را و حتی یک چهارم این را هم نمی‌تواند بسازد.

عبده: و شما می‌بینید که کسی هم انگیزه ایجاد کارخانه جدید ندارد. نقطه کلیدی همان بحث آقای جهانی در مورد ارز است تازه اگر دولت ۱۰۰٪ سهام یک کارخانه را هم بفروشد، که به این ترتیب تقاضا برای آن ایجاد میشود، باز کارخانه گرفتار ارز است که دست دولت است و تا موقعی که سیستم جیره‌بندی و چندترخی ارز داریم، با مشکل روبرو هستیم.

میرمطهری: در زمینه بهتر کردن شیوه‌های تقاضا، بنظرم میرسد باید

دنباله گزارش کنترل‌های داخلی

تهیه شده است براحتی کشف کند. در عین حال از آنجا که حسابرس امکان دارد نتواند کلیه اشتباهات یا موارد گمراه‌کننده را در گزارش مدیریت کشف نماید، باید در شرایطی قرار گیرد که نقایص عمده برنامه و بسیاری از شرایطی که از آن طریق کمبودهای مهم در عملکرد این گونه شرکتها حادث می‌گردد، را شناسایی کند.

دنباله «سر مقاله»

برخی جهان کنونی را در جریان پیشرفتی شتابان و برخی دیگر آن را در جنبه بحرانی عظیم می‌بینند و البته بعضی نیز در جایی میان این دونظر از اوضاع جهان متعجب‌اند. اگر روند پیشرفت یا تکامل بر تحولات جاری جهان حاکم باشد، انسان را امروزه باید آسوده‌خاطر و سبکبارتر از پیش یافت. حال آنکه چنین نیست. انسانهای بی‌شماری در جهان با فقری باورنکردنی دست به گریبانند و اگر اینان فقط مردمان جهان‌نوا‌های عقب‌مانده‌اند به شهادت آمار و اطلاعات موجود، در توسعه یافته‌ترین کشورهای جهان نیز، گروه وسیعی از مردم، اگر نه از فقر، لاقلاً از آلام روانی رنج می‌برند و این خود به خود ما را به آن بینش که جهان را با بحران مواجه می‌بیند هدایت می‌کند. بهر صورت، هریک از این دوروند که بر اوضاع کنونی جهان حاکم باشد، باید دید، جای ما در جریان پیشرفت یا بحران جهانی کجاست. جمعیت ما در حال حاضر یک درصد جمعیت جهان را تشکیل می‌دهد و اگر یک درصد بسیاری چیزها، چیز کمی باشد، یک درصد جمعیت جهان به هیچ‌وجه ناچیز نیست. چنین انبوهی از جمعیت می‌تواند و باید در پیشرفت جهان یا حل بحران آن سهم باشد، و یا لاقلاً در پیشرفت جامعه خود یا حل مشکلات آن به جد بکوشد. از چنین منظر گاهی است که حسابدار به مسئله «بورس در ایران» و نیز هر موضوع محوری دیگری که به آن می‌پردازد، می‌نگرد. ■

می‌زنند.

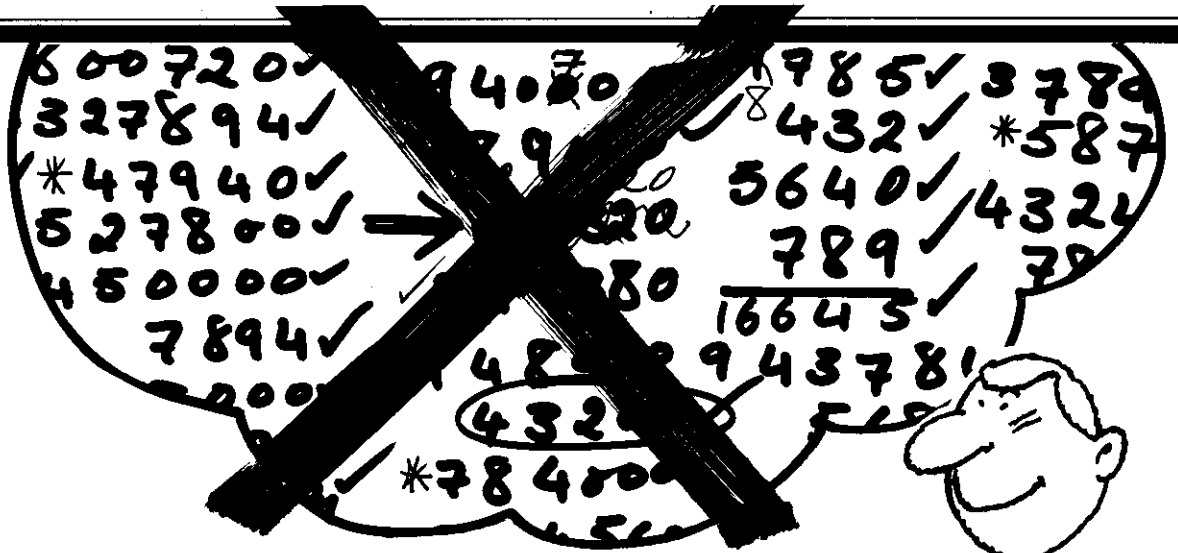
دکتر عبده: یعنی دولت اگر کمی ارزانتر از قیمت جایگزینی بفروشد، مسئله تقاضا نداریم. میراسکندری: همین الان با این قیمت‌های فعلی، هم مسئله تقاضا به آن صورت نداریم. دکتر عبده: پس مسائلی مثل سیاست خط مشی سود سهام، توجه به بازده، درجه‌بندی خطر و غیره محلی از اعراب ندارند؟

جهانی: خوب شما از معامله دست اول از دولت به مردم که صرف‌نظر کنید، در معاملات بعدی تمام آن مسائل مطرح است. نکته‌ای در مورد تقاضا عرض کنم، باید آماری صحبت کرد. مسئله تعداد مشتریان بورس هم هست. من فکر می‌کنم برای رونق بورس باید حداقل یک درصد جمعیت، مشتری بورس باشند، حالا یک درصد جمعیت، حدود ۵۰۰ هزار نفر میشود. اینکه دولت بیاید ۱۰۰٪ سهام خود را به مردم بفروشد هم فکر آماري نیست. باید طوری برنامه‌ریزی کرد که مثلاً در عرض ۵ سال آینده حداقل ۵٪ درصد یا ۲۵٪ درصد از مردم مشتری بورس باشند، اگر ما حدود دویست هزار نفر هم مشتری داشته باشیم بورس فعال خواهد شد حالا دولت هرچند درصدی که میخواهد از سهامش را بفروشد.

دکتر جهانخانی: غیر از سازمانهای دولتی باید فکری هم برای بقیه عرضه بالقوه بکنیم، باید کاری کرد که بقیه شرکتها هم به بورس تقاضای پذیرش بدهند. اگر قرار است این شرکتها حساب و کتاب صحیح داشته باشند، باید امتیازاتی هم داشته باشند. روش ارزیابی جایگزینی هم برای تعیین قیمت صحیح نیست، ارزش سهم را نباید بخاطر فقط دارائیهایش تعیین کرد. سهامدار باید به عایدات سهم بیشتر توجه کند، همان کارخانه سیمان را که بحثش شد، قرار نیست کسی بیاید خراب کند و تکه‌تکه بین سهامداران تقسیم کند. من بشدت با این روش تعیین قیمت مخالفم و اعتقاد دارم در این روش باید تجدیدنظر باشد. اگر تجربه بد گذشته تکرار شود، ایندفعه مارگزیدگان واقعا از ریسمان سیاه و سفید هم خواهند ترسید. تازه کم‌کم اعتماد مردم دارد جلب میشود، کم‌کم خاطرات مصادره شدن آنها دارد از ذهن مردم پاک میشود. با این روش قیمت‌گذاری مردم مأیوس خواهند شد. این کمیته باید با استقلال عمل و تخصص کافی تکمیل شود تا بتواند قیمت‌های متناسب با عایدات سهم را مشخص کند.

به نظر من بحث تازه دارد به موارد تکنیکی میرسد و وقت و فرصت و صفحات مجله هم بیش از این جوابگوی آن نیست، بهر حال زمانی باید بیشتر روی این موارد بحث کرد.

فهیمی: قبل از پایان یافتن جلسه می‌خواستم با اطلاع برسانم بزودی انجمن مدیران شرکتهای پذیرفته شده در بورس تشکیل می‌شود تا بمشابه امانت داران اموال مردم، در کلیه موارد هم احتیاج یکدیگر را برآورده کنند و هم در مسائل مهمی مثل صادرات و غیره هماهنگ گردند. ■

جدول ضرب

را دیگر کسی از بر نمی کند

ماشین حساب رومیزی شارپ

آماده تحویل

لامپی - نواری - نوری و باتری برق و باتری

۹۹ فروش در نمایندگی های مجاز و فروشگاه های معتبر ۶۶

• با پشتیبانی مطلق سرویس و تعمیرات منظم در سراسر کشور

SHARP

مرکز مانتیننس برای اراری ایران
IRAN BUSINESS MACHINES CENTER

بایش از ربع قرن تجربه

تهران - بلوار کشاورز - نیش خیابان شهید بهرام نادری (سهیل سابق)
شماره ۲۱۲ - کد پستی ۱۴۱۶۶ - تلفنهای ۶۵۴۱۴۴ - ۶۵۱۲۹۴ - ۴۱۵۲۳۶۶ - ۴۱۵۴۶۸۰